

КИЇВСЬКА ПРАВОСЛАВНА БОГОСЛОВСЬКА АКАДЕМІЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор КПБА

проф. митрополит Епіфаній
(Думенко С. П.)

06 20 17 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

підготовки бакалавра

за спеціальністю 041 – богослів'я

в галузі знань 04 – богослів'я

на першому (бакалаврському)

рівні вищої освіти

Розглянуто та затверджено
на засіданні вченої ради КПБА

« 14 » червня 2017 р.,

протокол № 5

I. ПЕРЕДМОВА

1. Розроблено проектною групою Київської православної богословської академії.

2. Ухвалено вченою радою Київської православної богословської академії (протокол № 5 від 14 червня 2017 року).

3. Розробники:

Чокалюк Святослав Михайлович, кандидат наук із богослів'я, доцент, завідувач кафедри церковно- історичних і практичних дисциплін Київської православної богословської академії – *керівник проектної групи, гарант освітньої програми;*

митрополит Епіфаній (Думенко Сергій Петрович), доктор наук із богослів'я, професор, ректор та професор кафедри біблійних та філологічних дисциплін Київської православної богословської академії;

протоієрей Олександр Миколайович Трофимлюк, доктор наук із богослів'я, професор, перший проректор та професор кафедри церковно- історичних і практичних дисциплін Київської православної богословської академії.

Використано (частково) інформацію з освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за спеціальністю 041 – богослів'я в галузі знань 04 – богослів'я в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова (розробники – Чорноморець Юрій Павлович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри культурології; Бондаренко Віктор Дмитрович, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри культурології; Остащук Іван Богданович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри культурології; Котлярова Тетяна Олександрівна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри культурології; Хромець Віталій Леонідович, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри культурології) та з освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 041 – богослів'я в галузі знань 04 – богослів'я в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (розробники – протоієрей Микола Володимирович Щербань, кандидат богословських наук, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри культурології, релігієзнавства та теології; протоієрей Микола Миколайович Лагодич, кандидат богословських наук, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри культурології, релігієзнавства та теології).

II. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
підготовки доктора філософії за спеціальністю 041 – богослів'я
в галузі знань 04 – богослів'я

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Київська православна богословська академія, Богословський факультет
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	04 – богослів'я
Спеціальність	041 – богослів'я
Спеціалізація	православне богослів'я
Повна назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр за спеціальністю «Богослів'я».
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальністю 041 – богослів'я в галузі знань 04 – богослів'я
Рівень програми	перший (бакалаврський) рівень – 6 рівень НРК
Обсяг програми	240 кредитів ЄКТС / 3 роки й 10 місяців навчання
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія, рішення від 16 червня 2016 року, протокол № 121, наказ Міністерства освіти і науки України від 21 червня 2016 року за № 79-А, наказ Міністерства освіти і науки України від 19 грудня 2016 року за № 1565, сертифікат про акредитацію серія НІ № 1195022 від 09 жовтня 2017 року, дійсний до 01 липня 2021 року
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Форми навчання	Очна (денна), заочна
Мови навчання	Українська, англійська (для окремих дисциплін)
Термін дії освітньої програми	Із 01 вересня 2017 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.kpba.edu.ua
2. Мета програми	
Забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців в галузі та за спеціальністю «Богослів'я», здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів богословської науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
3. Характеристика програми	
Предметна область	<i>Галузь знань:</i> 04 – богослів'я. <i>Спеціальність:</i> 041 – богослів'я. <i>Об'єкт вивчення:</i> богослів'я та біблістика, літургіка, патрологія, церковна історія, канонічне (церковне) право, сакральне мистецтво, пастирська практика та ін.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Підготовка фахівців у сфері богослів'я
Особливості програми	Здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю «Богослів'я» можливе за наявності в особи повної загальної середньої освіти.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Праця на відповідних посадах в організаціях, установах, закладах, об'єднаннях громадян, благодійних та інших

	подібних організаціях незалежно від форм власності та підпорядкування, зокрема в релігійних організаціях та закладах освіти, що передбачає, навчально-виховну, просвітницьку, соціально-практичну, експертно-консультативну, представницько-посередницьку та організаційно-управлінську діяльність
Подальше навчання	Здобування вищої освіти на другому (магістерському) рівні.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Професійно-орієнтоване навчання з набуттям компетентностей, достатніх для розв'язування складних спеціалізованих задач та практичних проблем у професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів богословської науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Отримання навичок педагогічної роботи у середній школі.
Оцінювання	Атестація у формі кваліфікаційних заліків та екзаменів з загальної та професійної підготовки. Підготовка та захист курсових робіт. Проходження практик та захист звітів. Комплексний кваліфікаційний іспит з «Богослів'я» або захист бакалаврської роботи.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі «Богослів'я» під час професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності (ЗК)	1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
Спеціальні (фахові) компетентності	1. Здатність працювати з текстами Священного Писання та богословської літератури із застосуванням методів богослів'я та інших суміжних наук. 2. Знання історії богословської традиції та здатність застосовувати його в процесі вирішення богословських питань

	в сучасному контексті. 3. Здатність обґрунтовувати, захищати й відстоювати погляди й позиції православного богослів'я. 4. Здатність діяти на підставі морально-етичних міркувань. 5. Здатність працювати з творами святооцівської спадщини та іншої церковної писемності. 6. Здатність визначати взаємозв'язок між богослів'ям та іншими галузями знань. 7. Здатність діяти відповідно до церковно-правових норм. 8. Здатність здійснювати богослужіння. 9. Здатність здійснювати позабогослужбову пастирську діяльність. 10. Здатність здійснювати педагогічну діяльність.
7. Програмні результати навчання	
Знання	<i>Бакалавр богослов'я має:</i> 1) мати концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень у галузі «Богослів'я»; 2) критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та професійній діяльності у галузі «Богослів'я»; 3) знати історію формування та структуру канону, а також зміст книг Священного Писання; 4) знати засади, методи й традицію тлумачення тексту Священного Писання, а також його використання у практичній діяльності; 5) знати основні етапи й історію формування, базові категорії, поняття й терміни богословської науки; 6) знати основні джерела й напрями богословської науки та взаємозв'язок між ними; 7) знати основні періоди, напрями і представників церковної писемності, а також їх творчу спадщину; 8) знати основні етапи й хронологічну послідовність подій церковної історії; 9) знати особливості формування й формулювання віровчення в історичному контексті; 10) знати методологічні, концептуальні засади організації навчальних занять, діяльності вчителя та діяльності учнів, теоретико-методичних аспектів організації кожної складової діяльності; 11) знати цілі та завдання, важливість і відповідальність пастирського служіння в умовах сучасності; 12) знати основні обов'язки пастиря і завдання священника як вчителя, місіонера, вихователя пастви, духовного керівника пастви і організатора парафіяльного життя; 13) знати особливості звершення богослужінь відповідно до уставу Православної Церкви.
Уміння	<i>Бакалавр богослов'я має:</i> 1) розв'язувати складні непередбачувані задачі й проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів у галузі «Богослів'я»; 2) здійснювати богословський аналіз та інтерпретувати тексти

Священного Писання з урахуванням сучасних здобутків суміжних галузей наук, і застосовувати його результати у практичній діяльності;

- 3) здійснювати характеристику джерел і здобутків богословської думки в історичному контексті та застосовувати її результати у практичній діяльності;
- 4) здійснювати систематичний аналіз творів церковної писемності, виокремлювати богословські погляди, що містяться в них, та застосовувати його результати у практичній діяльності;
- 5) здійснювати аналіз, оцінювати події та характеризувати постаті церковної історії;
- 6) інтегрувати теоретичні знання у практичний досвід;
- 7) реалізовувати професійні якості на практиці;
- 8) самостійно планувати структуру уроків;
- 9) розробляти методiku організації взаємодіяльності вчителя й учнів;
- 10) організовувати навчально-виховний процес як взаємодію вчителя й учнів;
- 11) оцінювати результати навчання відповідно до поставлених цілей;
- 12) аналізувати проблеми, ухвалювати рішення щодо їхнього вирішення;
- 13) критично аналізувати проведені уроки за визначеними критеріями, оцінювати власні педагогічні дії й дії учнів на кожному етапі процесу відповідно до поставленої мети, здійснювати самостійні висновки й ухвалювати рішення щодо вдосконалення кожного етапу уроку;
- 14) організовувати діалогічне спілкування з учнями, застосовувати доцільні побудови для встановлення контакту з ними, конструктивно спілкуватися зі вчителями у процесі аналізу проведених уроків;
- 15) організовувати уроки відповідно до інноваційних підходів, здатність впроваджувати інноваційні моделі, технології в практику організації навчально-виховного процесу;
- 16) аналізувати власну відповідальність за наслідки впровадження інноваційних педагогічних дій, окреслення програми власного професійного становлення та самовдосконалення на основі аналізу набутого під час практики педагогічного досвіду;
- 17) тлумачити тексти Священного Писання з урахуванням традицій Православної Церкви;
- 18) артикулювати в систематичній формі основні положення богослів'я Православної Церкви;
- 19) застосовувати патрологічні дані в історії, періодизації, датуванні, класифікації напрямків і груп церковної писемності, персоналій, їхніх життєписів, в назвах творів, їх жанрах і змісті;
- 20) користуватися основними принципами звернення до святоотцівської писемності в процесі ров'язання різних богословських питань;
- 21) тлумачити зміст джерел католицького віровчення, а також провідні ідеї основних документів РКЦ: енцикліки Римських пап, декрети та постанови соборів, конгрегацій тощо;
- 22) тлумачити зміст джерел протестантизму та аналізувати

	ідейно-богословський зміст і соціально-етичну природу віровчення конкретного протестантського напрямку в контексті православного вчення про Бога, людину, Церкву, викупну жертву, спасіння, таїнства тощо; 23) пояснювати специфіку міжконфесійних відносин у протестантизмі та прогнозувати перспективи його розвитку в умовах полікультурності, секуляризації та глобалізації. 24) визначати історичні віхи та перспективи розвитку богослів'я Православної Церкви та його роль у морально-духовному оздоровленні суспільства й особи; 25) розрізняти істинний напрямок пастирського служіння від помилкового; 26) дотримуватися норм пастирської етики й естетики; 27) організовувати колективну роботу та керувати людьми; 28) здійснювати богослужіння добового, тижневого та річного кола.
Комунікація	<i>Бакалавр богослов'я має:</i> 1) доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у галузі «Богослів'я» у процесі професійної діяльності; 2) ефективно формувати комунікаційну стратегію в галузі «Богослів'я»; 3) аналізувати тексти релігійного стилю різних жанрів; 4) оформляти тексти релігійного стилю різних жанрів відповідно до чинних вимог; 5) трансформувати створений автором писемний текст у його усно-інформативний різновид, пристосований до сприймання в аудиторії; 6) здійснювати усний виступ, брати участь у дискусії, полеміці, суперечці, грамотно будувати висловлювання; 7) спілкуватися іноземною мовою в монологічній та діалогічній формах за спеціальністю; 8) працювати з двомовними термінологічними словниками та довідковою літературою за фахом; 9) вести ділову кореспонденцію, писати тексти українською й іноземною мовою; 10) знайти індивідуальний стиль спілкування, застосовувати різноманітні засоби переконання, оцінити конфліктну ситуацію та обрати шляхи її подолання, організувати процес прийому й передачі інформації, установлювати комунікативні зв'язки в колективі, використовувати інформаційні ресурси комп'ютерних технологій для організації комунікативного процесу; 12) дотримуватись етичних норм у професійній діяльності.
Автономія і відповідальність	<i>Бакалавр богослов'я має:</i> 1) управляти комплексними діями або проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах у галузі «Богослів'я»; 2) відповідати за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб у галузі «Богослів'я»; 3) бути здатним до подальшого навчання з високим рівнем автономності; 4) інтегрувати знання, вирішувати складні завдання в умовах неповної інформації за допомогою наукових дослідницьких

	методів з урахуванням соціальної та етичної відповідальності за прийняті рішення.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Підготовку бакалаврів за спеціальністю 041 – богослів'я в галузі знань 04 – богослів'я у Київській православній богословській академії забезпечує 9 докторів наук, 21 кандидат наук.
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, іншим обладнанням відповідає потребі. Наявна вся потрібна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам.
Специфічні характеристики інформаційно-методичного забезпечення	Офіційний веб-сайт http://www.kpba.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Всі користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Фонд наукової бібліотеки КПБА містить понад 22 тисячі примірників навчальної, наукової та іншої літератури, 8 найменувань періодичних наукових видань. Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет.
9. Основні компоненти освітньої програми	
Перелік освітніх компонентів (дисциплін, практик, курсових і кваліфікаційних робіт)	<i>Згідно з навчальним планом:</i> 1. Обов'язкові навчальні дисципліни 2. Дисципліни вибору навчального закладу. 3. Дисципліни вільного вибору студента. 4. Курсові роботи. 5. Практична підготовка. 6. Атестація. Всього – 240 кредитів ЄКТС
Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою	Здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю «Богослів'я» можливе за наявності в особи повної загальної середньої освіти.
10. Атестація здобувачів вищої освіти	
Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестації здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 041 – богослів'я в Київській православній богословській академії здійснюється у формі атестаційних екзаменів та заліків визначених навчальним планом (освітня складова програми) та комплексного кваліфікаційного іспиту або захисту бакалаврської роботи.

Керівник проектної групи,
гарант освітньої програми
к. н. з богосл., доц.

Ректор КПБА
д. н. з богосл. проф.

С. М. Чокалюк
Епіфаній

С. М. Чокалюк

митрополит Переяслав-Хмельницький
і Білоцерківський Епіфаній (Думенко С. П.)